

Praktické poznatky ze správního řízení

Praha 12. června 2024

Tomáš Zavadil

Právní rámec

- Nařízení (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)
- Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů
- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád
- Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV

Druhy správního řízení (z hlediska předmětu)

- Řízení o uložení opatření k odstranění zjištěných nedostatků (§ 60 zákona č. 110/2019 Sb.)
- Řízení o přestupku (§ 61 až § 63 zákona č. 110/2019 Sb.)
- Lze kombinovat ve společném řízení

Druhy správního řízení (z hlediska způsobu zahájení)

- Jak v případě řízení o uložení opatření k odstranění zjištěných nedostatků, tak v řízení o přestupku lze (při splnění zákonných podmínek) rozhodovat v:
 - příkazním řízení (neukládá se povinnost k náhradě nákladů řízení)
 - standardním řízení (současně se zahájením řízení lze vydat rozhodnutí o předběžném opatření)

Řízení o uložení opatření k odstranění zjištěných nedostatků

- Podle § 60 zákona č. 110/2019 Sb. dojde-li k porušení povinnosti stanovené zákonem nebo uložené na jeho základě při zpracování osobních údajů podle hlavy II nebo III nebo podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679, může Úřad uložit opatření k odstranění zjištěných nedostatků a stanovit přiměřenou lhůtu pro jejich odstranění.
- Povinnost k odstranění zjištěných nedostatků lze uložit správci, spravujícímu orgánu, zpracovateli.

Řízení o uložení opatření k odstranění zjištěných nedostatků – porušení nařízení (EU) 2016/679

- Čl. 58 odst. 2 nařízení (EU) 2016/679 („nápravné pravomoci“):
- písm. c) nařít správci nebo zpracovateli, aby vyhověli žádostem subjektu údajů o výkon jeho práv podle tohoto nařízení;
- písm. d) nařít správci či zpracovateli, aby uvedl operace zpracování do souladu s tímto nařízením, a to případně předepsaným způsobem a ve stanovené lhůtě;
- písm. e) nařít správci, aby subjektu údajů oznámil případy porušení zabezpečení osobních údajů;
- písm. f) uložit dočasné nebo trvalé omezení zpracování, včetně jeho zákazu;
- písm. g) nařít opravu či výmaz osobních údajů nebo omezení zpracování podle čl. 16, 17 a 18 a ohlašování takových opatření příjemcům, jimž byly osobní údaje zpřístupněny podle čl. 17 odst. 2 a čl. 19;
- písm. j) nařít přerušování toků údajů příjemci ve třetí zemi nebo toků údajů mezinárodní organizaci.

Řízení o uložení opatření k odstranění zjištěných nedostatků – porušení nařízení (EU) 2016/679

- Dle povahy porušení nařízení (EU) 2016/679 lze ukládat opatření k odstranění zjištěných nedostatků s různou mírou konkretizace ukládané povinnosti
 - např. rozdíl při ukládání opatření v případě porušení čl. 17 nařízení (EU) 2016/679 a v případě porušení čl. 32 nařízení (EU) 2016/679 – může být třeba v souladu s koncepcí zásady odpovědnosti ponechat na správci volbu konkrétních opatření k zajištění úrovně zabezpečení odpovídající danému riziku.

Rozhodnutí Úřadu v řízení o uložení opatření k odstranění zjištěných nedostatků – porušení nařízení (EU) 2016/679

- Uložení opatření k odstranění zjištěných nedostatků podle § 60 zákona č. 110/2019 Sb. [ve spojení s příslušným ustanovením nařízení (EU) 2016/679], včetně lhůty ke splnění povinnosti
 - Rozhodnutím (příkazem), proti němuž lze podat rozklad (odpor)
- Zastavení řízení podle § 66 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb.
 - Usnesením, které se pouze poznamená do spisu (nelze podat rozklad)
- Je-li uloženo opatření podle § 60 zákona č. 110/2019 Sb., lze upustit od uložení správního trestu (§ 62 odst. 4 zákona č. 110/2019 Sb.)

„Mimoprocenší“ nápravné pravomoci

- Podle § 54 odst. 1 písm. b) zákona č. 110/2019 Sb. při postupu podle čl. 58 odst. 1 písm. d) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 může správce vyzvat k vyjasnění nebo nápravě.
- Podle § 54 odst. 1 písm. c) zákona č. 110/2019 Sb. sdělením upozorňuje správce nebo zpracovatele, že zamýšleným zpracováním osobních údajů zřejmě poruší své povinnosti [čl. 58 odst. 2 písm. a) nařízení (EU) 2016/679].
- Pakliže by nedošlo k doložení souladu podle čl. 5 odst. 2 nařízení (EU) 2016/679 nebo nápravě, přistoupil by Úřad k využití některé z dalších nápravných pravomocí.

Řízení o přestupku podle zákona č. 110/2019 Sb.

- Skutkové podstaty přestupků jsou uvedeny v § 61 až § 63 zákona č. 110/2019 Sb.
- Řízení o přestupku podle § 61 až § 63 zákona č. 110/2019 Sb. se zásadně řídí standardními procesními pravidly stanovenými v zákoně č. 250/2016 Sb.
 - Zvláštní ustanovení o odložení věci (§ 65 zákona č. 110/2019 Sb.)

Průběh řízení o přestupku podle § 62 zákona č. 110/2019 Sb.

- Řízení probíhá zpravidla písemně, bez nařizování ústního jednání.
- V řízení navazujícím na výkon kontroly mohou být skutečnosti zjištěné při kontrole jediným podkladem rozhodnutí o přestupku (§ 81 zákona č. 250/2016 Sb.)
- Úřad může v řízení o přestupku (či před jeho zahájením) na základě čl. 31 nařízení (EU) 2016/679 žádat (vyzvat) správce či zpracovatele o součinnost spočívající v poskytnutí (doložení) informací či dokumentů týkajících se zpracování osobních údajů.

Průběh řízení o přestupku podle § 62 zákona č. 110/2019 Sb.

- Čl. 5 odst. 2 nařízení (EU) 2016/679 stanovuje povinnost doložit soulad zpracování s uvedeným nařízením.
 - „Neunesla své důkazní břemeno a splnění své povinnosti nedoložila“. (rozsudek MS v Praze čj.17 A 109/2023- 54)

Poznámky k vybraným přestupkům podle § 62 zákona č. 110/2019 Sb.

- Porušení čl. 33 nařízení (EU) 2016/679
- Obhajoba způsobem, že nedošlo k ohlášení porušení zabezpečení osobních údajů, protože došlo k podání trestního oznámení Policii České republiky, nahlášení Národnímu úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost apod. neobstojí ani jako polehčující okolnost (např. rozsudek MS v Praze čj.17 A 109/2023- 54)
- Při posuzování, zda byly naplněny podmínky pro vznik povinnost ohlásit porušení zabezpečení osobních údajů lze využít např. Pokyny EDPB 01/2021 – Příklady ohlašování případů porušení zabezpečení osobních údajů.

Poznámky k vybraným přestupkům podle § 62 zákona č. 110/2019 Sb.

- Porušení čl. 32 nařízení (EU) 2016/679
- Povinnost správce zavést technická a organizační opatření, jejichž cílem je v co největším možném rozsahu zabránit jakémukoliv porušení zabezpečení osobních údajů. Správce musí přihlížet k jednotlivým kritériím stanoveným v uvedených člancích a potřebám ochrany údajů dotyčného zpracování, jakož i rizikům plynoucím z tohoto zpracování.
- Čl. 24 a 32 nařízení (EU) 2016/679 nelze chápat tak, že neoprávněné poskytnutí nebo zpřístupnění osobních údajů třetí stranou postačují k učinění závěru, že opatření přijatá dotyčným správcem nejsou vhodná ve smyslu těchto ustanovení, aniž tomuto správci umožňují prokázat opak.
- Přezkum se zaměřuje na analýzu povahy a obsahu opatření zavedených správcem, způsobu, jakým byla tato opatření uplatňována, a jejich praktických účinků na úroveň zabezpečení, kterou byl tento správce povinen zajistit s přihlédnutím k rizikům tohoto zpracování. (na základě rozsudku SDEU ve věci C-340/21)

Způsoby rozhodnutí v řízení o přestupku podle zákona č. 110/2019 Sb.

- Rozhodnutí, jímž se obviněný uznává vinným ze spáchání přestupku (§ 93 zákona č. 250/2016 Sb., § 68 a násl. zákona č. 500/2004 Sb.).
- Usnesení o zastavení řízení o přestupku (zejména § 86 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb.).

Sankce za přestupky podle zákona č. 110/2019 Sb.

- Pro přestupky podle § 61 a § 63 zákona č. 110/2019 Sb. jsou stanoveny v uvedeném zákoně
 - Pro přešupek podle § 61 zákona č. 110/2019 Sb. výše pokuty až 1000 000 Kč a pro kvalifikovanou skutkovou podstatu až 5 000 000 Kč.
 - Pro přestupky podle § 63 zákona č. 110/2019 Sb. výše pokuty až 10 000 000 Kč.
 - Lze uložit napomenutí.

Sankce za přestupky podle zákona č. 110/2019 Sb.

- Pro přešupek podle § 62 zákona č. 110/2019 Sb. jsou pokuty stanoveny v nařizení (EU) 2016/679
 - správni pokuty až do výše 10 000 000 EUR, nebo jedná-li se o podnik, až do výše 2 % celkového ročního obratu celosvětově za předchozí finanční rok, podle toho, která hodnota je vyšší [čl. 83 odst. 4 nařizení (EU) 2016/679] (např. přestupky podle § 62 odst. 1 písm. a) zákona č. 110/2019 Sb.)
 - správni pokuty až do výše 20 000 000 EUR, nebo jedná-li se o podnik, až do výše 4 % celkového ročního obratu celosvětově za předchozí finanční rok, podle toho, která hodnota je vyšší [čl. 83 odst. 5 nařizení (EU) 2016/679] (např. přestupky podle § 62 odst. 1 písm. b) a c) zákona č. 110/2019 Sb.)
 - Lze uložit napomenutí [čl. 58 odst. 2 písm. b) nařizení (EU) 2016/679].

Kritéria pro ukládání pokuty stanovené v nařízení (EU) 2016/679

- Správní pokuty účinné, přiměřené a odrazující [čl. 83 odst. 1 nařízení (EU) 2016/679]
- Kritéria pro ukládání pokuty [čl. 83 odst. 2 nařízení (EU) 2016/679]
- Kritérium „povahy a závažnosti“ porušení nařízení (EU) 2016/679
 - písm. a) povaha, závažnost a délka trvání porušení s přihlédnutím k povaze, rozsahu či účelu dotčeného zpracování, jakož i k počtu dotčených subjektů údajů a míře škody, jež jim byla způsobena;
 - písm. b) zda k porušení došlo úmyslně nebo z nedbalosti
 - písm. g) kategorie osobních údajů dotčené daným porušením

Kritéria pro ukládání pokuty stanovené v nařízení (EU) 2016/679

- Kritéria mající charakter polehčujících a přitěžujících okolností:
 - písm. c) kroky podniknuté správcem či zpracovatelem ke zmírnění škod způsobených subjektům údajů;
 - písm. d) míra odpovědnosti správce či zpracovatele s přihlédnutím k technickým a organizačním opatřením jimi zavedeným podle čl. 25 a 32;
 - písm. e) veškerá relevantní předchozí porušení správcem či zpracovatelem;
 - písm. f) míra spolupráce s dozorovým úřadem za účelem nápravy daného porušení a zmírnění jeho možných nežádoucích účinků;
 - písm. h) způsob, jakým se dozorový úřad dozvěděl o porušení, zejména zda správce či zpracovatel porušení oznámil, a pokud ano, v jaké míře;

Kritéria pro ukládání pokuty stanovené v nařízení (EU) 2016/679

- písm. i) v případě, že vůči danému správci nebo zpracovateli byla v souvislosti s tímž předmětem dříve nařízena opatření uvedená v čl. 58 odst. 2, splnění těchto opatření;
- písm. j) dodržování schválených kodexů chování podle článku 40 nebo schváleného mechanismu pro vydávání osvědčení podle článku 42;
- písm. k) jakoukoliv jinou přitěžující nebo polehčující okolnost vztahující se na okolnosti daného případu, jako jsou získaný finanční prospěch či zamezení ztrátám, přímo či nepřímo vyplývající z porušení.

Kritéria pro ukládání pokuty stanovené v nařízení (EU) 2016/679

- Úřad při stanovování správní pokuty vychází z pokynů EDPB 4/2022 2 k výpočtu správních pokut podle nařízení (EU) 2016/679
 - Podrobná metodika pro výpočet správních pokut za porušení nařízení (EU) 2016/679

Upuštění od uložení správního trestu podle zákona č. 110/2019 Sb.

- Obligatorní upuštění od uložení správního trestu
 - Týká se přestupků podle § 61 a § 62 zákona č. 110/2019 Sb.
 - Rozhodná je právní povaha správce či zpracovatele osobních údajů – orgán veřejné moci nebo veřejný subjekt [čl. 83 odst. 7 nařízení (EU) 2016/679].
- Fakultativní upuštění od uložení správního trestu
 - Týká se přestupků podle § 62 zákona č. 110/2019 Sb.
 - Úřad může upustit od uložení správního trestu také tehdy, pokud uloží opatření podle § 54 odst. 1 písm. e) nebo § 60.

Obligatorní upuštění od uložení správního trestu

- Čl. 83 odst. 7 nařízení (EU) 2016/679 aniž jsou dotčeny nápravné pravomoci dozorových úřadů podle čl. 58 odst. 2, může každý členský stát stanovit pravidla týkající se toho, zda a do jaké míry je možno ukládat správní pokuty orgánům veřejné moci a veřejným subjektům usazeným v daném členském státě.
- „Kdo se rozumí veřejným subjektem ve smyslu tohoto ustanovení však zákon o zpracování osobních údajů ani nařízení neuvádí. Z povahy věci je přitom zřejmé, že takový subjekt bude zpravidla zřízen zákonem a určen k plnění úkolů ve veřejném zájmu (jinak by totiž nebyl označován jako veřejný) a zároveň nebude disponovat vlastním majetkem, nýbrž bude financován z veřejných rozpočtů (obdobně srov. již výše citovaný rozsudek NSS čj. 4 As 376/2019 - 31). Naopak, zásadně bude nerozhodné, zda je veřejnou institucí ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím či veřejným zadavatelem podle zákona o zadávání veřejných zakázek, ani to zda vede zdravotnickou dokumentaci.“ (rozsudek NSS 10 As 190/2020)